

Handlingsplan for arbeidet med barns psykososiale miljø i Blakli barnehager.

Barnehageloven §1. Formål:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

Innholdsfortegnelse

1. Framside	s 1
2. Innhold handlingsplanen	s 2
3. Barnehagens verdigrunnlag og enhetsavtalen Trondheim kommune	s 3
4. Hvordan forstår vi krenkende atferd og mobbing	s 4
5. Forebygging i barnehagen	s 6
6. Samarbeid mellom barnehagen og hjemmet	s 7
7. §41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid	s 8
8. Barnehagens rutiner for å følge med og avdekke mobbing og krenkelser	s 9
9. §42 Aktivitetsplikt Barnehagens rutiner for å håndtere krenkende atferd/handlinger og mobbing av barn.	
a) Ansatte melder bekymring	
b) Foreldre melder bekymring	
Signering av utført arbeid	s 10
10. § 43. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.	
Barnehagens rutiner og signering av utført arbeid	s 15

Revidert august 2023

Planen viser:

- Lover, hjemler og føringer barnehagen er forpliktet å jobbe ut i fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/> Nulltoleranse for krenkelser i barnehagen og plikt til å gripe inn.
- Fn barnekonvensjon:
- <http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078/>
- Barnehageloven kap 8:
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64/KAPITTEL_8#%C2%A742

- Følge med-avdekke-håndtere
- Beskrivelser av våre verdier, holdninger og atferd i dette arbeidet.
- Rutiner for å forebygge krenkende atferd og mobbing.
- Rutiner for å avdekke krenkelser og mobbing.
- Rutiner for å håndtere krenkelser og mobbing.
- Rutine for §43: Voksne som krenker

Personalet i Blakli barnehager skal hver dag jobbe for et godt og trygt barnehagemiljø for alle barn. Skjer det krenkelser og mobbing i Blakli barnehager skal dette håndteres i henhold til lover, føringer og interne rutiner.

3. Barnehagens verdigrunnlag og enhetsavtalen Trondheim kommune:

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Det fremgår av barnehageloven §1 at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeile barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Livsmestring og helse:

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.

Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

Vårt verdisyn ligger som et fundament i det pedagogiske arbeidet og skal komme til syne i møte med barn, foreldre og kollegaer. Vi har valgt å fremheve noen verdiord som er sentrale for oss:

- **Bærekraft**
- **Tilhørighet og fellesskap**
- **Glede**
- **Likeverd og mangfold**

Trondheim kommune: 2023- 2026

Barn, unge og familier er medskapere i planlegging, utvikling, beslutning og evaluering av praksis

Enhetsavtalen sier følgende:

1. Vi fremmer barn og unges helse, trivsel og læring i inkluderende fellesskap.
 2. Vi er medskapere av mangfoldige møteplasser som er tilgjengelig for alle.
 3. Vi samarbeider på tvers av faglige og organisatoriske grenser til beste for barn, unge og familier
 4. Vi har bærekraftig praksis til beste for barn og familier
- Tiltak er beskrevet i årsplan del 2.

4. Hvordan forstår vi krenkende atferd og mobbing:

Krenkende atferd og mobbing kan oppfattes og defineres ulikt. Vi støtter oss på UDIR sin veileder: *Barns trivsel-voksnes ansvar. Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen*. Den løfter frem flere klare trekk, som vi forholder oss til:

- Negative, psykiske og/eller fysiske handlinger som foregår ved en viss hyppighet og over en viss tid.
- De negative handlingene kan komme både fra enkeltpersoner og/eller grupper.
- Det er en ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg.

“Mobbing er sosiale prosesser på avveier og følelser på ville veier”

Vi støtter oss på følgende definisjon: “Mobbing av barn er handlinger fra voksne og barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og mulighet til medvirkning” Lund m.fl 2017

Krenkelsene og mobbingen kan ta ulik form som:

- Bevisst og gjentagende utestengelse, ignorering og/eller nonverbale negative kroppslige uttrykk fra andre.
- At barn blir fysisk slått, sparket og spyttet på av andre barn.
- Verbale krenkelser og mobbing som stygge uttalelser.
- At voksne også sier eller handler krenkende mot barn.

Hvordan sikrer vi at personalet har barnas perspektiv?

I barnehagen skal barnas egen opplevelse av trivsel og samhørighet stå i fokus for vår oppmerksomhet. Barn skal tas på alvor. Selv om vi lytter til barna, deltar i deres lek og har samtaler med barna, er det noen ganger utfordrende og vanskelig for personalet å fange opp hvordan barna opplever sin situasjon.

Det vi har kunnskap om er at samspill kan utvikle seg til mobbing og krenkelser mellom mennesker. Enkeltstående handlinger og situasjoner kan vi se som en del av å være menneske. Barn som av og til ikke får delta i leken, ser vi som en del av barndommens dannende arena. Samtidig vet vi også at slike situasjoner og hendelser kan danne et negativt mønster og utvikle seg til mobbing og mistrivsel hos barn. Men når vet vi egentlig at dette er mobbing eller oppleves krenkende eller ikke, for et barn? **Vi er klare på at det**

alltid er personalets ansvar å ta barns opplevelser, handlinger og følelser på alvor.

I fare for å definere barns egen opplevelse, slik at mobbing og krenkelser ikke blir oppdaget og tatt på alvor, har vi utarbeidet noen **felles bestemmelser**. Disse skal hjelpe oss, slik at vi minimerer risikoen for at vi ikke oppdager hvordan barn egentlig opplever sin hverdag i barnehagen.

Hva gjør vi helt konkret for å ivareta barnas perspektiv?

Personalet skal respektere det barnet kommer med: uttrykker, viser og forteller. Barnet har rett på sin egen opplevelse. Her er det særdeles viktig å være ekstra sensitiv overfor barn som pga alder eller andre forhold ikke uttrykker seg verbalt.

- Personalet skal stille åpne spørsmål og be barnet fortelle mer om det som har skjedd, sine følelser og opplevelse.
- Personalet skal gi barnet et klart inntrykk av at det blir trodd og tatt vare på. Si f.eks “dette vil jeg høre mer om”, “så fint at du forteller dette til meg”, “Jeg skal hjelpe deg å finne ut av dette”, “Jeg tror på deg”. “Jeg forstår at dette ikke er greit”.
- Vis barnet at du følger opp det som han/hun forteller, ved at dere blir enige om tiltak og at disse følges opp av personalet.
- Fortsett å støtt barnet i leken.
- Oppmuntre barnet til å komme tilbake og fortelle hvordan det går.
- Ikke bagatelliser med at dette “går over” eller at du må prøve mer selv.
- Snakk med barnet om det er noe det selv kan gjøre med situasjonen og hva det trenger hjelp til for å løse den.
- Bruk ulike innfallsvinkler for å hjelpe barnet til å sette ord på følelser og opplevelser: F.eks gjennom tegning, å ta roller ved bruk av rollefigurer, bilder og bøker.
- Gråt og nonverbale signaler skal tas på alvor. Personalet skal trøste og bekrefte og forsøke å sette ord på det som skjer.
- Vis med bekreftende ord og handlinger at du ser det barnet forsøker å formidle, selv om det ikke bruker ord. Eks: “Nå ser jeg at du ikke har det så fint i denne leken”, “Jeg ser at du er trist, dette skal jeg hjelpe deg å finne ut av”, “Så fint at du viser til meg hvordan du har det...” .

Sammen med denne konkrete væremåten, jobbes det konstant med personalets verdier og holdninger gjennom refleksjon omkring egen væremåte og konkret kunnskap om hvordan vi skal forstå barns psykososiale miljø.

For å styrke personalets kompetanse på dette området deltar vi i et kompetanseløft omkring barns psykososiale miljø. Vi har deltatt i ett prosessuelt utviklingsarbeid i samarbeid med DMMH, og ut fra avdelingens forutsetninger jobber vi med barnehagens psykososiale miljø. Dette arbeidet videreføres høsten 2023. Personalet har fokus på hvordan barna selv gjør for å bygge relasjoner seg imellom og hvordan ansatte skaper muligheter og rom for å bygge gode relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne. Vi har fokus på barnets stemme.

Hovedfokus: Hvordan skape et trygt og godt psykososialt miljø på Blakli barnehager, gjennom å lytte fram barns perspektiv.

Eksempel på utviklingsområder på ulike avdelinger er: Hvordan kan vi skape et inkluderende miljø gjennom å fokusere på lek, tegning, prosjekt, musikk, sanseopplevelser o.l ?

Gjennom å bruke pedagogisk dokumentasjon(observasjon, dokumentasjon, refleksjon, tolkning og analyse) vil personalet reflektere og analysere det som har skjedd, for så å

planlegge videre tiltak og aksjoner. Videre tiltak kan innebære endring av personalets arbeidsmåter, endringer i det fysiske læringsmiljøet, endring i overganger, rutiner, organisering av smågrupper, tilrettelegging av pedagogisk innhold som lek, aktiviteter og prosjekt. Hensikten er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

5. Forebygging i barnehagen:

Forebygging av krenkende atferd og mobbing i barnehagen henger i stor grad sammen med personalets forståelse, kunnskap og holdninger til barns og egen atferd. Dette er grunnlaget for om personalet ser, reflekterer, handler og evaluerer egen praksis, slik at de oppdager og kan forebygge og gripe inn der det er nødvendig.

Relasjoner:

Relasjonene mellom barna og personalet og barna i mellom er helt sentrale i arbeidet med et godt og trygt psykososialt miljø for barna. Når barn ikke mestrer og strever i lek og samspill, er det personalets ansvar å hjelpe til og å bidra til at leken blir god og trygg. I tillegg skal personalet fremstå som trygge, tilstedeværende og omsorgsfulle rollemodeller for barn i møte med andre og det livet barnehagen byr på uavhengig om leken virker å være god eller ikke.

Når personalet stadig våger å stille kritiske spørsmål og åpne spørsmål til seg selv, samtidig som de styrker alt det relasjonelle arbeidet som fremmer god lek, humor og trygghet blir det dårlige vekstforhold for krenkelser og mobbing (Mobbing i barnehagen, Ingrid Lund)

Leken i fokus:

Leken er barnas viktigste arena for å utvikle gode vennerelasjoner og gode venneferdigheter. Personalet i Blakli barnehager forstår leken som barnas viktigste arena for å utvikle gode sosiale ferdigheter og vennerelasjoner over tid. I denne sammenhengen er personalets rolle i leken en viktig faktor for å styrke barn-barn relasjonene. Personalet skal fremstå som gode rollemodeller, trygge, støttende voksne når det "stormer" og være delaktige i barns lek. Det er avgjørende i barnas lek at det fysiske miljøet, møteplasser og materialer gir muligheter for estetisk utforskning og at det fremmer fellesskapet.

Prosjektarbeid, utforskning og smågrupper:

Barns interesse og fascinasjon for ulike tema, fenomener eller materialer er utgangspunkt for ulike prosjekt i barnas hverdag. Barna vil gjennom å delta i smågrupper, med felles fokus om det tredje, erfare at andre barn har andre teorier og tanker omkring det som utforskes. Vi vil skape ulike arena slik at barna får erfaringer med å være en ressurs for andre, men også erfare at andre har erfaringer og teorier som man selv har bruk for. Ulikheter som ressurs er en verdi for oss. Vi fokuserer på barns tolkningsteorier i prosjektene. Barn utvikler tolkningsteorier etterhvert som barnet får erfaringer i alle situasjoner i løpet av dagen.

Anerkjennende kommunikasjon- en nødvendig væremåte:

Ved å anerkjenne leken som barnas viktigste arena for å lære å ha det bra sammen og

samtidig lytte til barns tolkninger og forståelser, gis det kraft til barns egne opplevelser og væremåter. En slik kraft er nødvendig for å kunne stå i og rustes til det livet har å by på, av både gleder og utfordringer. Her har personalet en oppgave og en unik mulighet til å støtte og veilede barn i en viktig del av livets lærdom. Personalet skal vise vei gjennom sin anerkjennende væremåte, at man ikke skal definere den andre eller ta fra den andre egen opplevelse, men gi støtte til de opplevelsene den andre har. Vi skal ta den andre på alvor og vise respekt. I arbeidet med barna blir derfor øvelse i perspektivtaking sentralt, både for barna og i personalgruppen. Personalet reflekterer over sin rolle i lek og samspill med barna i hverdagen, i refleksjonsgrupper, i avdelingsmøter og i utviklingssamtaler.

Kjennetegn på god praksis:

- Leken prioriteres høyt i hverdagen, og arbeidet med lek er bevisst og pedagogisk.
- Foresatte og ansatte har felles forståelse og tilnærming til vennskap og lek.
- Ansatte ser og forstår relasjonsarbeid som sosiale systemer i konstant utvikling.
- Personalet støtter barns vennskskapsrelasjoner.
- Personalet praktiserer anerkjennende kommunikasjon i arbeid med barn og i samarbeidet seg imellom. Dvs at personalet ikke definerer barns opplevelser ut i fra seg selv, men ut i fra en felles kunnskap omkring hva som kan bidra til at et godt eller dårlig psykososialt miljø for barn.
- Barn har mulighet til å fordype seg i lek og prosjekt som de fascineres av og er interessert i.

6. Samarbeid mellom barnehagen og hjemmet:

Barna er en del av flere ulike sosiale samspill i og utenfor barnehagen. Det er derfor viktig med et godt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene for å forebygge krenkende atferd og å håndtere mobbing når det vises. Personalet i barnehagen har ansvar for å inkludere foreldre gjennom hele forløpet når mobbing er identifisert. Foreldrene skal tas med på råd og det må snakkes om hva foreldre kan gjøre hjemme for å støtte opp under barnehagens arbeid.

Tiltak og planer skal alltid planlegges og settes i verk i samarbeid med hjemmet. Foreldre bør forplikte seg til et samarbeid med barnehagen, og erfarer foreldre at barnet deres utsettes for krenkelser og mobbing eller er med på å utsette andre barn for dette, insisterer vi på at foreldre deler denne informasjonen med personalet.

Det skal være en lav terskel for å ta kontakt med barnehagen, da opplevelse av utestenging, krenkelser og mobbing er subjektivt. På samme måte skal det være lav terskel for barnehagen å ta en prat med foresatte. Desto mer informasjon barnehagen og foresatte deler med hverandre om barnets trivsel og samarbeider om felles tilnærminger, desto bedre kan det jobbes med barnets leke- og relasjonskompetanse. Foreldre skal bli mottatt på en god og ivaretagende måte hvis de kommer med sine bekymringer. Personalet skal lytte til og ta på alvor disse bekymringene. I tillegg skal vi håndtere negativ kritikk av vår praksis.

Kjennetegn på god praksis:

- Grunnleggende tillitsforhold mellom foreldre og personalet gir mulighet for en

god dialog.

- Foreldre og personalet opplever at det er lav terskel for å kunne ta en prat.
- I mobbesaker involveres foreldre tidlig. Foreldre må være en aktiv del i arbeidet.
- Hvordan foreldre kan være med å forebygge mobbing og krenkelser er et tema som har en naturlig plass på foreldremøter og i foreldresamtaler.

7. § 41 Forebygging av krenkende atferd og mobbing. Nulltoleranse.

	Hva?	Når?	Ansvar?	Kommentar
1	Trygghetssirkelen Kompetanseheving. Refleksjon av pedagogrollen: Større, sterkere, klokere og god. Hva er krenkelser?	August - hvert år.	Styrer og avdelingsleder Barnehagelærer pr avdeling	
2	Hovedfokus: Hvordan skape et trygt og godt psykososialt miljø på Blakli barnehager, gjennom å lytte fram barns perspektiv.	Bhg. året 2023-2024	Styrer og avdelingsleder Barnehagelærer pr avdeling	Fortsetter arbeidet og erfaringer fra utviklingsarbeidet - samarbeid med Rekom
3	Gjennomgang av og refleksjon rundt vår handlingsplan med hele personalet	oktober 2023 Hver høst og vår	Styrer og avdelingsleder.	Bruk av UDIR ressurs barns trivsel- voksnes ansvar.
4	Refleksjon rundt følgende i personalgruppa: <ul style="list-style-type: none">- Barnehageloven §1- Hva er et godt psykososialt miljø i barnehagen og på vår avdeling?- Hva er barns medvirkning?- Hvordan fremmer vi et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning?- Hvordan sikre barnas perspektiv?- Barns som omsorgsmottaker og barns egne omsorgshandlinger.- Voksne som rollemodeller.- Hvordan jobber hver og en av oss?	Planleggingsdager/personalmøte hvert år oktober 2023 + Avdelingsmøter våren 2023 Høst 2023	Ledelsen og barnehagelærer på avdelingen Sees i sammenheng med Barnehagens utviklingsprosjekt "å skape et trygt og godt psykososiale miljø for barna på Blakli barnehager"	Refleksjonene dokumenteres skriftlig og danner grunnlag for videre arbeid i barnegruppene.

	<p>Refleksjon over egen væremåte, rolle og praksis. Forventninger til hverandre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken rolle har jeg i barnas lek? 			
5	<p>Handlingsplanen: Informasjon til foreldre.</p>	<p>Informasjon til foreldre hvor man finner planen Hjemmesiden Tema på foreldremøter</p>	<p>ledelsen + hjemmesiden Barnehagelærer pr avdeling</p>	
6	<p>Evaluerings og revidering av handlingsplanen</p>	<p>Årlig (juni/august)</p>	<p>Styrer/avdelingsleder</p>	
7	<p>Personalet er aktive i barns lek og prosjekt for å støtte og veilede i barnas utvikling av grunnleggende ferdigheter.</p>	<p>Kontinuerlig</p>	<p>Hele personalet</p>	<p>Se årsplan del 1</p>
8	<p>Personalet deltar på ulike faglige nettverk og fagdager som omhandler våre satsningsområder og barns psykososiale miljø. Personalet holder seg oppdatert på temaet gjennom å lese ulike fagartikler/bøker.</p>	<p>Når kurs tilbys</p> <p>Faglig oppdatering kontinuerlig.</p>	<p>Styrer og avdelingsleder vurderer hvem som deltar på kurs.</p>	
9	<p>Rutine: Risikovurdere</p> <ul style="list-style-type: none"> - I hvilke situasjoner er det størst risiko for at barn utsettes for utestenging, plaging, erting og mobbing? - Sette inn målrettede tiltak for å redusere risiko 	<p>Planleggingsdag/ personalmøte i august og januar</p>	<p>Avdelingsvis og egne husmøter med gjennomgang av felles mål og tiltak.</p>	

8. § 42 Aktivitetsplikten.

Barnehagens rutiner for å følge med og avdekke mobbing og krenkelser:

Hva?	Når?	Hvem?
<p>Rutine: Årlig samtale med alle 4 og 5 åringene. Innhold: Barnets opplevelse av trivsel, vennskap og tilhørighet.</p> <p>Gjennomføringen: Dialogen og samtalen foregår ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> - å gjøre noe sammen, møtes om det tredje - felles fokus - kontekstavhengig - ulik dialog og kommunikasjon med hvert enkelt barn/gruppe <p>Eksempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samtale (en og en evt liten gruppe) - bruke bilder av det barna har vært med på - film - barn får uttrykke seg gjennom ulike språk(100 språk) - Observasjon av barnas leik og prosjekt, og barns medvirkning gjennom refleksjon i etterkant. <p>Dokumentasjon av samtalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observasjonen/dokumentasjonen - Barns uttalelser/tolkninger omkring situasjoner/observasjonen eller omkring barnets produkt - Synliggjøres og reflekteres omkring sammen med barna og foreldrene - Pedagogisk dokumentasjon 	<p>En gang på høst og en gang på vår før foreldresamtaler.</p> <p>Dokumenteres: observasjoner, refleksjoner: barnets stemme og personalets stemme) Referatføres i avdelingsmøter. Forberedelse: gjennom/til foreldresamtaler</p>	<p>Barnehagelærer har ansvar for at det blir gjennomført. Hensiktsmessig fordeling av ansvar på avdelingen.</p>
<p>Rutine: Foreldresamtaler 2 ganger i året.</p> <p>Innhold: Refleksjon om barnets trivsel og vennskap i barnehagen.</p>	<p>En gang på høsten og en gang på våren.</p> <p>Dokumentasjon i foreldresamtale skjema.</p> <p>For 4-5 åringene: vi bruker observasjoner/dokumentasjoner med barnas refleksjoner og stemme omkring sin opplevelse av vennskap og tilhørighet i fellesskapet.</p>	<p>Ansvarlig barnehagelærer i samarbeid med foreldrene.</p>

<p>Rutine: Lek og samspillsobservasjoner av enkeltbarn og grupper med barn.</p> <p>Innhold: Alle ansatte skal foreta sine observasjoner gjennom uken og skrive ned det de finner viktig å ta med videre til drøfting og refleksjon.</p> <p>Hva ser vi spesielt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke barn leker sammen? - Hvordan og hva leker de? Barns interesse. - Hvordan gjør barna selv for å bygge relasjoner seg imellom? - Gode leke- og samspill/relasjoner. - Asymmetri i relasjonene; er det alltid de samme barna som stenges ute fra lek og de samme som bestemmer og holder andre utenfor? - Konfliktnivået; løser barna mye selv? er det høyt konfliktnivå? Er det barn som alltid havner i konflikt? Er det barn som trekker seg unna lek, er det barn som viser utrygghet i gruppa? - Hvordan skaper ansatte muligheter og rom for å bygge gode relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne? - Det pedagogiske innholdets betydning for et godt psykososialt miljø i barnehagen. - Personalets rolle og atferd 	<p>I hverdagen</p>	<p>Ansvarlig pedagog i samarbeid med det øvrige personalet på avdelinga.</p>
<p>Rutine: Planlagt pedagogisk innhold med utgangspunkt i våre observasjoner og dokumentasjon:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ukentlig av barnehagelærer - Bruk av pedagogisk plan/innholdsplan 	

<ul style="list-style-type: none"> - felles fokus - prosjekt og lek - smågrupper/ gruppesammensetning - aktive pedagoger - pedagogens væremåte - møteplasser som skaper fellesskap 	<ul style="list-style-type: none"> - På avdelingsmøter - Bruk av pedagogisk dokumentasjon 	
<p>Rutine: Refleksjoner om temaet i avdelingsmøter.</p> <p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observasjoner/praksisfortellinger fra barns lek/prosjekt og samspill. - Refleksjoner rundt dokumentasjon - perspektivtaking. - Tolkning og analyse sett opp mot det psykososiale miljøet. - Veien videre planlegges. <p>En del av et systematisk utviklingsarbeid i hele personalgruppen med problemstillingen: Hvordan skape et trygt og godt psykososialt miljø på Blakli barnehager, gjennom å lytte fram barns perspektiv.</p>	<p>Fast punkt på alle avdelingsmøter</p>	<p>Den ansvarlige pedagog i samarbeid med det øvrige personalet i gruppa og på basen.</p>
<p>Rutine: Refleksjoner om temaet i møter på tvers av avdelinger/personalet:</p> <p>Innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observasjoner/praksisfortellinger fra barns samspill og lek. - Refleksjoner rundt dokumentasjoner - Tolkning og analyse sett opp mot det psykososiale miljøet - Veien videre planlegges <p>En del av et systematisk utviklingsarbeid i hele personalgruppen med</p>	<p>Innhold på møter</p>	<p>Ledelsen</p>

problemstillingen: Hvordan skape et trygt og godt psykososialt miljø på Blakli barnehager, gjennom å lytte fram barns perspektiv.		
Rutine: Fast tema på foreldremøter/ refleksjoner i Foreldreråd og SU.	Innhold på møter gjennom året	Ledelsen ansvarlig bhg.lærer su

9. § 42

Barnehagens rutiner for å håndtere krenkende atferd/handlinger og mobbing av barn:

- Når rutiner settes i verk skal det skrives referat fra alle møter: trivselssamtaler, foreldresamtaler og avdelingsmøter.
- Følge med- avdekke- håndtere
- Saken er ikke avsluttet før foreldre/barn opplever å ha det bra.

Hva?	Hvem?	Signer: Når gjennomført/av hvem?
<p>1. Melde fra:</p> <p>a) Ansatt: observerer/oppdager/får informasjon om krenkende atferd/handlinger og mobbing av barn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informere barnehagelærer/ped.leder straks. - Varsle ledelsen umiddelbart og vurder sammen om hvilken støtte ledelsen skal gi. - Hvis det er foreldre som er bekymret, ber barnehagelærer/pedagogisk leder om samtale med foreldre innen en uke. <p>b) Foreldre: observerer/ oppdager/ får informasjon om krenkende atferd/handlinger og mobbing av barn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta kontakt med 	<p>Ansatte</p> <p>Ansatte som får informasjon fra foreldre.</p> <p>Foreldre</p>	

<p>barnehagelærer/ped.leder på telefon eller ved oppmøte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta kontakt med ledelsen på telefon eller ved oppmøte <p>Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barna / barnet gjort? Hvordan har de voksne forholdt seg? Bli enige om tiltak videre. Personalet drøfter dette i nærmeste avd.møte.</p>	Foreldre	
<p>2) Snakk med barna om det som har skjedd i samtale en og en.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innen en uke. - Be barna komme med forslag til hva som kan gjøres videre. - Ta med barnas perspektiv inn i det videre arbeidet og sammenfatt barnas forslag med de forslagene personalet har kommet fram til. 	Barnehagelærer/Pedagogisk leder i samarbeid med den som er nærmest barnet i barnehagen.	
<p>3) Involver raskt alle foreldrene til de barna det gjelder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Del observasjoner og ta de med på råd. - Vurder om samtaler skal være i gruppe eller med de enkelte foreldrepar. 	Barnehagelærer/Pedagogisk leder i samråd med ledelsen.	
<p>4) Bli enige om videre tiltak med foreldrene.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hva skal gjøres hjemme og hva skal gjøres i barnehagen? 	Pedagogisk leder i samarbeid med foreldrene.	
<p>5) Tiltak prøves ut i 2 uker.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nytt møte med foreldre og samtaler med barna etter dette, for videre tiltak og status. 	Pedagogisk leder i samarbeid med foreldrene.	
<p>6) Evaluering av tiltak i avdelingsmøte etter 2 uker.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Følg punkt 4-6 i maksimum 6 uker. 	Barnehagelærer/Pedagogisk leder i samarbeid med personalet	
<p>7) Etter 6 uker skal det vurderes om tiltak ikke strekker til og om saken bør viderehenvises på system til BFT.</p>	Barnehagelærer/Pedagogisk leder i samarbeid med	

<ul style="list-style-type: none"> - Foreldre skal informeres om dette tidlig i forløpet, som en mulig hjelp hvis ikke saken kan løses med barnehagens og foreldrenes egne tiltak. 	styrer/avdelingsleder.	
---	------------------------	--

10. § 43. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.

“Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren”

“Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.”

Rutine:

Melde fra - undersøke- håndtere:

Saken er ikke avsluttet før foreldre/barn opplever å ha det trygt og bra

Hva?	Hvem?	Signer: Når gjennomført/av hvem?
<p>1. Melde fra:</p> <p>a) Den ansatte som får mistanke om/kjennskap til/oppdager/får informasjon om en annen ansatt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iverksetter skjerming av barnet - Informerer enhetsleder umiddelbart. - Enhetsleder informerer foreldre umiddelbart. - Enhetsleder varsler kommunalsjef. <p>b) Foreldre som er bekymret og som informerer ansatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den ansatte ber om at foreldre tar 	<p>Den ansatte som oppdager/ får informasjon</p> <p>Foreldre og ansatte</p>	

<p>umiddelbar kontakt med enhetsleder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enhetsleder varsler kommunalsjef. <p>c) Ansatte som får mistanke om/kjennskap til/oppdager/får informasjon om enhetsleder/styrer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iverksetter skjerming av barnet - Tar kontakt direkte til barnehageeier v / kommunalsjefen for barnehagen - avventer videre saksgang <p>Viktig: Ut i fra alvorlighetsgrad på melding vurderer enhetsleder/kommunalsjef umiddelbare tiltak rundt den ansatte som skal beskytte barnet/barna. Barnet skjermes så raskt som mulig fra den ansatte/enhetsleder og situasjonen. Dette gjøres før videre rutine iverksettes.Vold og reell mistanke om overgrep skal varsles politi. Enhetsleder/kommunalsjef følger da rutiner/ instruks som blir gitt fra politi.</p>	<p>Den ansatte som oppdager eller får informasjon</p>	
<p>Undersøke:</p> <p>2) Enhetsleder/kommunalsjef for bhg innhenter umiddelbart informasjon fra foreldre/personal om situasjonen: Innhenter en konkret beskrivelse av hva som har skjedd. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har den/de ansatte gjort? Hvordan reagerte barnet på dette? Hvor/når skjedde det? Hvordan har barnet det nå? Hva har barnet fortalt? mm.</p> <p>3) Samme dag hvis mulig, eller så raskt som mulig. Snakk med barnet om det som har skjedd. Barnets opplevelse skal stå i fokus. Barnet skal trygges på at situasjonen håndteres og</p>	<p>Enhetsleder/ kommunalsjef</p> <p>Pedagogisk leder eller den ansatte som barnet har nærmest relasjon til i samarbeid med foreldre.</p>	

<p>at barnet er trygg i barnehagen. Det settes av tid til flere trivsel samtaler med barnet fremover utover det ordinære. Disse tidfestes og dokumenteres. Samtalene går inn i ordinær syklus når barnets opplevelse, observasjoner av barnet og foreldre tilsier at barnet føler seg trygg i barnehagen.</p> <p>4) Den ansatte/styrer kalles inn til samtale så raskt som mulig, helst samme dag; etter at informasjon om hendelse/situasjon er gitt. Den ansatte/styrer får informasjon om meldingen og får fortalt sin opplevelse.</p> <p>Videre tiltak og plan rundt den ansatte vurderes etter samtale og i samarbeid m/personaltjenesten.</p>	<p>Enhetsleder/kommuna Isjef følger opp samtaler med foreldre i dialog med foreldre og ansvarlig pedagog.</p> <p>Enhetsleder/kommuna Isjef: Ansatt bes om å ta med seg hovedtillitsvalgt i samtalen.</p> <p>Enhetsleder/kommuna Isjef i samarbeid med personaltjenesten, hovedtillitsvalgt og den ansatte.</p>	
<p>Håndtere:</p> <p>5) Bli enige om videre tiltak rundt barnet. Det lages en konkret plan for trygging. Planen inneholder tiltak rundt barnet for trygging i barnehagen, tidfestet oppfølging av samtaler med barnet og foreldresamtaler. Hva skal gjøres hjemme, hva skal gjøres i barnehagen? Er det behov for bistand fra BFT? Hvor lenge skal utvidet tiltak opprettholdes?</p>	<p>Enhetsleder/kommuna Isjef i samråd med foreldre og bhg.lærer/pedagogisk leder.</p>	
<p>6) Etter 2 uker skal det vurderes om tiltak ikke strekker til og om saken bør viderehenvises på system til BFT. Foreldre skal informeres om dette tidlig i forløpet, som en mulig hjelp hvis ikke saken kan løses med barnehagens og foreldrenes egne tiltak.</p>	<p>Enhetsleder/kommuna Isjef i samarbeid med pedagog og foreldre.</p>	